هۆنراوە

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

سالار جەوهەر

2006

ناوی کتێب: ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن
بابەت: شیعر
نووسەر: سالار جەوهەر
چاپی یەکەم: سلێمانی / 2006
تیراژ: 1000 دانە
چاپ: چاپخانەی کاکەی فەلاح
ژمارەی سپاردن: (984) ساڵی 2005

سەرنجێك:

خەمە شیرینەکانم

ئەم چۆڕە شیعرانەی کەلە نامیلکەی (ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن) دا هاتوونەتە بەر ڕامانی ئێوەی ئازیز ، چەند شیعرێکی ساکار لە داڕشتن و سانا لەناوەڕۆکدان و ، هیچ ئاڵۆزی و گرێ یەکیان تێدانی یە .

ئەم شیعرانە بێ گرێ و گۆڵ هاتوونەتە بەرهەم و ، لەجیهانێکی تازە سەبارەت بە ئەندێشەی شیعرییم تان و پۆیان چنراوە ..... جیهانێ نامۆ بوو پێم ، جیهانی ئەو سۆزە شیرینەیە کە ئەندێشە هەرچۆنێك ووشەی هۆنی یەوە هەر بەو چەشنەو بێ خۆبەستنەوە بەجیهانی ئەودیوی نادیاری سبەینێ وە دایانبڕێژم.

ئەم شیعرانە هەیانە بەچەند ڕۆژێ ووتراون ، هەر وەك چۆن تیایاندا هەیە لەشەوانێکی زۆر درەنگدا چاویان ترووکاوە،

بۆ سەفەر کردن بە زێوەری شیعرە نیشتمانی و کۆمەڵایەتی یەکاندا، پێم وایە بێدەنگی یەکی هێمن و ، مت بوونێکی کز یەخەی زەمەن ئەگرێ ، بۆیە تەنها پزیسکە دەست نیشانێکم هەیە ئەویش بۆ چامەی (سواڵکەر) ە. کەتابلۆیەکی ڕاستەقینەی مناڵە ئەنفالێکی کوردەو لەژێر سپێدەیەکی تەزیوی پڕ لە ڕەهێڵەی باراندا ئەم نیگارەی پێ بەخشیم.

بۆ شیعرە خۆشەویستی یەکانیش، یان باشتر بڵێم ئەو شیعرانەی گوزارشت لە داستانی خۆشەویستی یەکی واقیعی و، حەلاجیانە ئەکەن. ئاشکران و ورد ورد ئەدوێن ، ئەشێ مۆرکی خودییان پێوە دیاربێت و لە چوارچێوەیەکدا مەداری خۆیان جێنشین بکەن.

بەڵام مرۆڤ و بەتایبەتی شاعیر تالە خودی خۆی نەگات و ئاوێتەی خەمە بەژانەکانی خۆی نەبێت و خەمەکانی نەبنە شەوچەرەی دڵی شاعیر. پێم وایە ناتوانێ بچێتە کرۆك و فرمێسکی عاشقانی دکەشەوە.

ئیدی ئەمەو لەنجەی پەیڤە شیرینەکان و ... چۆڕە چۆڕی شیعرو ... چرپە چرپی ڕازو ، ورشە ورشی

ئەدگاری قەشەنگ و ... نمە نمی حەزی جاویدان و ......

خرمە خرمی هەناسەی شیرین و .... بزەبزی دڵسۆزی زۆر جار کردوویانم بە موڵکی خۆشەویستی .

لەپایانی سەرنجەکەمدا دەڵێم ئەم شیعرانە بەرێچکەیەکی تازەی دادەنێم و بەلای خۆمەوە جیهانێکی پڕ چێژو بەتامن. مەبەستم تەنها شیعرەکان نی یە بەڵکو مەبەستم جیهانی ئەندێشەکە خۆیەتی ....

دەنا تامی شیعرەکان لەسەر زمان و ، دڵ و ، هەستی ، خوێندەواران دەچێژرێن.

بەو هیوایەی بتوانم ووشەی جوانی کوردی هیوابڕ نەکەم لەشیعرداو ، گلەیی و بۆچوون و ، تێبینی و، ویژدان و، چاوی خوێندەوارانیش لەگشت ڕەخنەگرێك ڕەخنەگرترە ......

سالار جەوهەر
05.12.2005
نەرویج

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

هێشووە شیعر
......
بەشێتانە خۆشم ئەوێی
چونکە گوڵم ، من شێتم .... شێت
مردن نەبێت
من و تۆ هەر بۆ یەک ئەبین
مەهێڵە شەو
بەسەر باڵای ڕۆژی ئەوینا ڕاکشێت
بۆ یەک ئەبین
ئەی هێشتاکە نەتبیستووە
(قسە لەزارۆ یا لەشێت)
....
بەئەفسانەش ... جوانتر لەچاوی ڕەشی تۆم نەبیستووە
لەخەونیشا هیچ عەشق و پەیامێ دیکەم
وەکو تۆ خۆش نەویستووە
بەری چاوم تاریک بووە
تۆ کەی دێیت و ؟ ، مۆمێکی گەش هەڵبکەیت و

تاوێ لەگەڵ
ئەم کۆرپە کۆپلە شیعرانەم
بێنە سەر ڕازو گفتوگۆ
ئەی نازانی
ئەم شیعرانە کەس نابینن
جگە لەتۆ
بیرم ناچێ .... کەپێم ووتی خۆشم ئەوێ ی
ڕەنگت گۆڕاو توورەبووی لێم
ووتم بڵێ ی
تاوانێکم ئەنجامدابێ و ،
بووبێ بەچێگەی دڵ تەنگی !؟
چەند خۆش لام
تۆ لەمن تامەزرۆتربووی
ووتت گوایە خۆشت ئەوێم
ئەی بۆ ساڵێکە بێ دەنگی؟!
....
بەفرەبارێ
کلو .... کلو .. سپی ... سپی دێنە خوارێ
ئەم گەردوونە هەر ئەیەوێ پەستم بکا

بۆ ناتوانێ بەفرێکی وەک
چاوی ڕەشی تۆ دابکا
....
ئیرەییم بەبەختم ئەبرد
تۆش پێت ووتم چەند کڵۆڵی
کورد ووتەنی :
گەر بچیتە سەر ڕووبارێ
ڕائەبینم یەک دڵۆپێ ئاو نەبینی
سەرباری ئەم بەختە هەشە
دەروونت هێندە پێ ی گەشە
منیش ووتم قەیدی چی یە
گرنگ بەختم
وەک چاوەکانی تۆ ڕەشە

چەمچەماڵ
25.5.1995

1

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

گۆرانی یەک

نیگەرانی

تۆ ئەزانی کەئەتبینم تەنها لە چاوت ئەڕوانم
ئاخر گوڵم ئەم ڕووگەیە بووبە هەوێنی ژیانم
تۆش هەر بۆ ناز جار ناجارێ نیگا بەخاکا ئەڕێژی
هێندە بێ ئۆقرەم ئەو ساتە وادەزانم روح ئەکێشی
بەڵام ئەوجار سوورمەی سەوزت بەسەر پێڵووتا هانی بوو
گوایە تەنها بۆ ڤینۆسی ... بۆشەنگتری و ... بۆ جوانی بوو
ئەی نەتزانی ئەو سوورمەیە ڕەشی چاوتی وون ئەکرد لێم
ئەو سوورمەیە داخی بەسوێی ئەم گەردوونەی ئەچێژا پێم
لە تاساندا نیگەرانم بەم هەناسە بووم بە ڕەژوو
ئەو ووشانەی کەپێم ووتی و گوێت بۆ گرتم بۆ بیرت چوو؟
من بە چاوی خۆشم حەزم نایا پەستیم لێ ی بێ پەیە
چونکە ڕەش نین وەک چاوی تۆ سەوزن وەکو ئەو سوورمەیە

چەمچەماڵ 1994

2

پرسیار

خۆ تۆ بەردی ئەو کەژە نی؟
تابێ دڵ بی
خۆ تۆ مشتێ بیابان نی؟
تامەزرۆی ماچێکی گوڵ بی
تۆش وەک منی
ئازار ئەچێژی ...... هەم مژدەش
هەم ژان ئەتگرێ .... هەم خەندەش
هەم بەسۆز ئەشنێ ی ..... هەم هیواش
هەم دووری چاوت تەڕ ئەکا
هەم ساتی دژواری تەنیاش
خۆ تۆ بردنی
تۆش وەک منی
من دووری چەند جار کوشتوومی .... دڵنیام تۆش
من شەوی تەنیایی چەند جار
تاکازیوە گریاندوومی..... دڵنیام تۆش
ئیدی بۆچی؟

گومانم هەبێ لەخەمت
یەکتای پڕ ئازاری شەمت
ئیدی بۆچی؟
گومانم بێ لەبێ نازیت
ڕۆخانەی چاوت شەوانە
لەحەژمەت دووری و بێ ڕازیت
ئیدی بۆچی؟
لێت بپرسم یادم ئەکەی ؟
یا هەر ناتپەرژێ و سەرقاڵی؟
وەختێ دووربم ڕەنگت زەردە
یا هەمیشە گۆنا ئاڵی ؟
خۆ تۆ گەڵایە وەریو نی
شنەیەکت پێ نەمێنێ
خۆتۆ چڵی لەدرەخت دابڕیو نی
مەلێ لەسەرت نەخوێنێ
تۆش وەک منی
ئێ تۆش بەعەشقێ زیوینا
پەیامی خوایی ئەچنی
ئیدی بۆچی لێت بپرسم ؟

لەهەراسانی و لەگومان
لەترس و ساتە مەرگی تۆ
بۆ چارەنووسی دابڕان
خۆ تۆ بەردنی... تۆش وەک منی

چەمچەماڵ 1995

3

ئەوشیعرانەی تۆ ئەبینن

شەوێ لەمیحرابا

درەنگانێکت باش .... کەرکوک درەنگانێ
ئۆی گەواڵەی هەورە نامۆکە ڕوو سووربی
چ بووە گوڵم بۆ واکزی ؟
بشێ تۆش لەخاسە دووربی؟
خرمە خرمی بای ئەم پێش کازیوەیەت باش
بەردت ..... دارت ،
هاژە .... هاژی چەم و تاسەی کەنارت باش
ئەم دەستت باش ..... ئەو دەستت باش
ئەم ڕوومەت و...... ئەو ڕوومەت
یەک یەک کۆڵانەکانت باش
شەقامەکانت گوڵەکەم
درەنگانێکت باش کەرکوک درەنگانێ

ئەوەنووستووی هێندە شۆخی
یا ئەگریجەی ڕەشی زامێ کپی کردووی؟
ئەوە پشکۆی دەستی داگیرکەرەکانە
بەسەر ڕوومەتتەوە دیارن؟
یان بینایی کۆڵانە هەتیوەکانە گەش ئەسووتێن؟
درەنگانێکت باش کەرکوک ..... درەنگانێ
بەم ناوەختە پێت گەیشتووم
هاتووم پەلی کوێرە ڕێگەیەکم گرت و
لە خەڵوەتی (ئازادیا) گیرسامەوە
چاو کزۆڵی ماندووی ڕێگەی ئەم سەفەرە تالووکەیەم
وەنەوز بین بین ئەمخواتەوە
هەڵسە گوڵم
بێ چاوێنی بێ چەند جوانی
هاتووم قومێ ووشەی تەڕم بۆ هێناوی
هاتووم شارێ
نیگای حەزی مەملەکەتێکم لەلایە
درەنگانێکت باش کەرکوک...... درەنگانێ
تۆ بڵێ ی دیدارمان گوڵم
هەر کوێرە ڕێگەی تالووک بێ؟

تۆ بڵێ ی هەر نەخشەی باڵات
دووربێ لەتۆ .... یەک دوو شارۆچکەی بچوک بێ؟
کەنگێ ئەبی بەخانەخوێ و
کەنگێ ئەبم بەخانەخوێت؟
دەکەنگێ بێ شەقامە پرچ ڕەشەکانت
ئەگرمە چاو بۆ چرپەی ڕێت
هەڵسە گوڵم بێ چاوێنی بێ چەند جوانی
ئەوە بۆنی
شەهیدە زیندووەکانی زیندانەکانی دەروونتە
هێندە خۆشە؟
یان بەرامەی نووسینە چاوجوانەکانی
دیوارە تەزیوەکانە
ژانی کەڵبە و.... چنگی مێخ و،
ترسی زیندانی تاریکی لەسیمایا فەرامۆشە؟
درەنگانێکت باش کەرکوک ..... درەنگانێ
ئەمساڵ بووکی سەری ساڵی هێند قەشەنگی؟
یان ئەبیتە بووکی قەندیل و چەپکێ گڕ
لەبەرۆکی نەورۆزی ئەمساڵمان ئەدەی ؟
ئەمساڵ چاوە بەفرینەکان

لەکالانی ئەوینێکا ئەڕوێنەوە
ئەمساڵ پشکۆ خنکاوەکان دائەگیرسێن
ئەی تۆ گوڵم؟
دێ ی بەگڕێکی سوورەوە ، لەپەل و پۆی جەنگمان بخەی؟
دێ ی لەسروودی ئەمساڵدا پەیڤێ بڵی ی؟
دێ ی لەدیواری هەرێما
تۆش یەک دوو بەردێ دابنێ ی؟
درەنگانێکت باش کەرکوک .... درەنگانێ
ئێمە دوو ڕەندی نەگریسین
بووین بەپەنجەرە بۆ چاوی هەموو گێتی
مێژووی درۆ تۆمار ئەکەین
ئێمە ڕووخسارێکی گەش بووین
ئێستا ئاولەمان دەرکرد
ساوایەبووین هەرێمێ نازی ئەکێشاین
لەنووتەکا خۆمان وون کرد
گوڵم وون بووین
وون بووین و مێژوومان دۆڕان
وون بووین و هەر ماندوونەبووین
لەکای برا کوژی کێشان

وون بووین و لەووڵات بووردین
وون بووین و لەخەبات بووردین
وون بووین و تالەداگیرکەرانیش بووردین
تەنها لە خۆمان نەبووردین
درەنگانێکت باش کەرکوک ..... درەنگانێ
ساڵەهایەو ئەم ئەستێرانە هۆگرتن
ساڵەهایەو گەش ئەسووتێ ی
ساڵەهایەو بێ چاوێنی بێ هەر جوانی
ساڵەهایەو
بووکە نەشمیلەی دزراوی کوردستانی
ساڵەهایەو ....
خولیایەکی فوایە بۆت ئەخوازین گیانێ
درەنگانێکت باش کەرکوک..... درەنگانێ

کەرکوک
1995

4

میوان

تۆش لە خەمی ئێمە دەگەی
وادەزانی لەتەمەنی منی بەرلە مەسیحەوە.... پەناهەندەی
چاوم لێ یە لەرەی ناسۆرێ ئەبەدی
لەپرچە زیوینەکانی وەتەری ڕوحی تۆ ئەڕژێ
کۆترێکی بێ لانەیەو
لەنێوانی پەنجە ساردو.... تەزیوەکانما ئەنیشێ
هۆ میوانی ئەم ئێوارەیە خەمناکە
چاوم لێ یە لەگەڵ پەنجەی دەزگیرانتا
بەکوڵ ئەگری
لەگەڵ پرووشەی ئاوابووی ئەو خۆرەدا
وات نیازە لەنامۆیی مندا بمری
هۆ گیتارە ڕوح جوانەکە
ئێوارەیەکی خەمناکەو

مشتێ ڕازی شیرین .... شیرین
لەڕوحی تۆوە ئەبارێ
مانگ نەشمیلێکی تەنیایەو
هۆن هۆن فرمێسکی زیوینی بەسەرمانا دێتە خوارێ
ئێوارەیەکی خەمناکەو
خەندەی لێوە کزۆڵەکان
چاوی خۆزگەت لێ ئەڕوانن
بۆ تاسەی تۆو.... ئەو ڤینۆسە دەنگ پڕ نوورە چاوەڕوانن
هۆ گیتارە ڕوح جوانەکە
تۆش لەخەمی ئێمە دەگەی
تۆش وولاتی بێ ناسنامەی من ئەناسی
لەم شانۆ خنجیلانەدا
گۆنای پەیامی ئازادی ڕائەماسی
تۆش لەخەمی ئێمەدەگەی
وادەزانی لەتەمەنی منی بەرلە مەسیحەوە
پەناهەندەی

1998
یۆنان/ لۆتراکی

5

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

بۆ ئەو پەپوولانەی ڕوحی پاکیان لەڕێگەی چەمچەماڵ_
کەرکوک دا بوون بە پشکۆ
ڕەوێ پەپوولە ئەگرێ
زەردەشتانی ئاگر پەرست
لەکەناری ئەم شارەیا
ئاتەشگەیێ لە میحرابی ئاهورمازایا ئەسووتێ
هەر جەستەیەو لە ئازاری فرمێسکێکا
هێدی ..... هێدی هەڵئەتووتێ
وەرن میحرابێ پیرۆزو .... ئاگرێ بێتە ئاینتان

ڕوحی تیایا داگیرسابێ
وەرن جەستەیەکی سکڵ
ببێ بە ئاهورمازاتان .... لێوی گڕی ڕامووسابێ
ئێ ی مەرگەسات......
ئەوە دۆزەخی جۆشداری کام خواوەندە و
ڕەوێ پەپوولەی تیا ئەگرێ؟
ئەوە یاسای کام سرووشتی شەرمەزارە
ئەسرینێکم بۆ نارێژێ و..... تەنها وەیلانی یە ناچڕێ؟
ئای ی ی خواوەند کەنگێ سیمای خەلیلێکان
بە دۆزەخی بت پەرستێ هەڵقرچاوە؟
دەوەرە دەنگ بۆ بێ دەنگی ؟
چەند دایکێ بەدەم هانا و هاوارێکا
ئەبن بەپەیکەرێ سووتاو .... تۆ بێ دەنگی
ڕەوێ پەپوولەی بێ نەوا
ئەبن بە دڵۆپێ زووخاو ...... تۆ بێ دەنگی
پۆلێ چاوی تازە تەمەن
دڵۆپی مەرگی تێ ئەزێ ..... هەر بێ دەنگی
دەنگی شمشاڵێ ئەتاسێ .... هەربێ دەنگی و .... نایەیتە دەنگ

شارێ هەژان جەرگی ئەبڕێ و دەنگێ نایا
ماشێنێ پەپوولە ئەگرێ و .... دەنگێ نایا
ساهانا بەفرە جوانەکان .... تینوانی ووشەی پشکۆ
وەرە (نالی)
لەگەڵ تیلەی چاوی خواری (حەبیبەکەت) لەقوڕنیشێن
ماشێنێ تابووتی ترسەو .... ئاگرێ خەرەندی مەرگەو
بەتەوێڵی مێژووی شارەکەمدا ئەلکێن
ساهۆ کوشتەی خەمی غوربەت
(مامە حاجی) دەوەرەوە
گەر نەتبینی چەند جەستەیە ئەندێشەی ناز هەڵیگرتوون
ڕاکشاون بەخۆرێ پڕ ئاگرەوە
پەزی شیعرێکت بانەزێ
دڵی شارەکەم جێبێڵەو
ئەسرینێکیش با ڕیشی چەرمووت نەگەزێ
هۆ (مەولەوی)
لەئاستی ئەم مەرگەساتە
خۆت و خامەو هۆنراوەت بۆ پشتتان نەوی؟
هەڵسە خەوی هەورامانت فەرامۆش کە
وەرەو خەمی کۆستی ئەمجارەی شارەکەم شیعر نۆش کە

سا (گۆرانی) جوانی پەرست
سەرێ لەگۆڕ بێنە دەرێ
شینێ لەتۆ
تائاسمانیش هەوری شنگی بێتە بەرێ
لەرەی خەندەیە بگۆڕە بەشین
سۆزی شمشاڵت بچڕێ بۆ برین
هانا .... شیوەنێ .... دەنگێ ... هەنسکێ
وا چۆڕ چۆڕ .... ڕوحی کۆمەڵێ ئەتکێ
نوزەیە .... شنگێ .... برێژە بەتاو
ئەم مەرگەساتە بەرد ئەکا بەئاو
شینێ دابەستە ... بگری تۆ بەکوڵ
هەتا زەردەشتیش بێ بەسکڵ
دەوەرنە دەنگ .... بۆ بێ دەنگن؟
دەسا خەمە شیرینەکەم .... وەرە ڕێ ی هانام ووشک بوو
کەسێ نی یە خەمی ئەم کۆستەم هەڵگرێ
کەسێ نی یە ....
شیعرێ .... دێڕێ ....
پەیڤێ .... شینێ لەگەروویا بێتە دەرێ
دەسا وەرە گلارەکەم

دەریایە فرمێسکی گەرم لەپەناما هەڵبرێژە
چیدی سیمای ئەم تابووتی مەرگەساتە
بۆ مەملەکەتی شارەکەم ڕووگەی نوێژە

1995

ڕامووسان : ماچکردن
ئەگرێ : ئەسووتێ
شنگ : فرمێسک
ڕووگە : قیبلە

6

سواڵکەر

تەق، تەق ..... تەق، تەق ... ئەو دەرگایەم لێکەنەوە
من گورگ نیم بۆ چرپەتان لێوە نایا؟
هۆ خاوەن ماڵ دەستتان مەنێن بەڕوومەوە
پاروویە نان .... داڵدەی خەوێ
ڕوویەکی خۆش .... پشووی دەمێ
لێتان بەزیاد چیم ئەدەنێ
هۆ خاوەن ماڵ سەرما تەزاندمی بیکەوە
مرۆڤێکم تینووی پشوو
چاوو، جەستەم شەیدای خەوە
لەوەتەی هەم لەڕێڕەوی مەملەکەتی گەڕۆکیما
ڕۆژگار خاچەو ، من لێ ی ئەدرێم
کڵێشەیەک هەرسم ناکاو
خەمێکم چڕ شی ناکرێم
هەناوم پڕە لەگڕی سوێ ی بێ داڵدەیی تەمەن و
خۆ خواردنەوەی دەڕۆزی یە

پاروویە نان چارەنووسمەو
ناسنامەیەک نابێتە ماڵی ئەزەلی و
بۆ کەسەرو مەینەتیەکان
دەروونیشم باوەشێکی گڕۆزی یە
هۆ خاوەن ماڵ هێشتا نووستووی کۆشی نوێنی گەرم و نەرمی
پاروویە نان هەناسە بەمن ئەبەخشێ و
بۆتۆش پیشەی فڕێدانی بەر کۆڵانە
هۆ خاوەن ماڵ بنوو ... بنوو
ئەوا دەڕۆم بۆم دەرکەوتی چەند بێ شەرمی
دەڕۆم هەنگاو کۆتی ئەژنۆی لەرزۆک بووەو ، نایا لەدووم
دەڕۆم ڕۆژگار لێت بێ نەفرەت بەخۆراکی خەمت کردووم
ئەم گێتی یە چەندە هیچە
توێکڵی هیچ .... ناوەڕۆکی خەم و هیچە
پێناسی کۆمەڵگا هیچە
زێڕ دەسەڵات .... مرۆڤ لەئاستیا هەر هیچە
تەق ، تەق ...ماڵی کۆشکی مەزن
تۆش دەرگام لێ ناکەیتەوە

هیوای پارووبەکی نانم لەدەستی تۆدا گوشیوە
لێم بکەوە ئەم سەرمایا جەرگ برە
دەپێم بڵێ ئەم ویژدانە بۆ پارووبە نانی ووشک بۆ تۆپیوە؟
هۆ خاوەن ماڵ ئەم (با ووشکە) ساردە وەکو ویژدانی تۆ
بەتین و گوڕ وەک ناخی من
بەتەرزەو گرژ وەک ئەدگاری دەستەکانم
هۆ خاوەن ماڵ هێشتا مەلۆتکەی باوەشی نوێنی گەرمی
ئەوا دەڕۆم بۆم دەرکەوتی چەند بێ شەرمی
دەڕۆم لەگەڵ ئابڕووی خۆما .... تک ، تک ، ئەتکێمە مەرگەوە
دەڕۆم لەگەڵ _ تووکەکانما _ ئەپێچرێمەوە بەرگەوە
دەڕۆم هەر هاوار ئەکەم :
هەیاران و مەیاران
یاخوا داکاتە باران
بۆ دەست ڕۆو گەورە پیاوان
کەچی هێشتا پێم تاوانە پارووبە نان
ئاخ ....کۆمەڵ کەنگێ مرد ویژدان

1994 سلێمانی

ئەدگار : وێنە ، تابلۆ
تووک : دووعا

7

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

سەفەر

هۆ وولاتە شیرینەکەی ناو باوەشی وولاتی خەم
ئەم پرووشە ئازارانە پەیامێ نەدەن بەگوێتا!؟
ئەمشەو ڕوحم ئەنێژم و ،
ئەبم بەدارسنۆبەرێ لەسەر ڕێتا
شنەی پرچی ئەو دەربەندە هەڵئەمژم
تۆ بەدەروونیا ڕۆیشتی
ناو لەپی گشت ڕەشەباکان ئەپشکنم
نەبادا تاڵێ لەپرچی
تۆی حەشاردا بێ لەمشتی
زۆرت پێچوو ....
چاوەڕێتم لەم سووتانە بێ دەنگەدا بووم بە ڕەژوو
خەو مناڵێکی لاسارەو ،
ئۆقرە لەچاوما ناگرێ

خۆ تۆ زوو ئەگەڕایتەوە؟ ..... حەوتوویەکە ڕۆژم ئە مرێ
ئێستا هێشووی ڕوومەتی نیگای بێ تۆییم
پێم ناڵێ ی کام بۆڵە ئازارم بۆ ئەگرێ ؟
گەر ئەمزانی لەکام ڕێدا .....؟
پەپوولەی هەنگاوت ئەبزوون ..... ئەبووم بەگوڵ
گە ئەمزانی لەکام جێدا .....؟
ئێستا شەونمی دوولێوت نەرم دەنوون .... ئەبووم بەدڵ
لەپرچی گوڵ ....
لەکازیوەی دەمەو بەیان ،
لەمانگەشەو ناسکتری ،
کەچی کاتێ جێم ئەهێڵی لە ڕەشەبا هەڵچووتری
خەم چەند دڵۆپێ فرمێسکەو ، دائەگیرسێ
خولیا باوێزەی مردنەو گوێم ئەبیسێ
زۆرت پێچوو .... چاوەڕێتم
ئالێرەدا .... تەنیا خۆم و ،
مەملەکەتێ ژانە شیعر ڕاوەستاوین
شیعر ئەگری و.... منی بێ تۆش چاو لەڕێتم
گەر ئەمزانی لەکام شانەی
جەستەی دووری (سلێمانی) تۆ میوانی ؟

هەر ئەمشەوە ... ئێشکگر بووم تا بەیانی
نەبا هەورێ بێ و ، ماچت کا
ئەستێرەیە بێ و ، بتدزێ
یاسێبەری درەختێ بێ و ، سەرنجی چاوت بگەزێ
ئاخر لەکوێ ی
هێندە دووری وەختە هەستم بەتۆ نەگا
بۆ ئەهێڵی ئەم سەفەرە
چاوی بێ تۆم نامۆبکا
ئەی نازانی ئەم شاعیرە
بەتەنها تۆ .... تۆ شک ئەبا
دەوەرەوە گلێنەکەم سەفەر هەناسەی درێژ بوو
ئاخر گوڵم تۆ پێم ناڵێ ی؟
چ شیعرێکم بۆ سەفەر دەست بەدەست نوێژ بوو؟

1994
سلێمانی

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

گۆرانی یەک
جەژنی سەری ساڵ
سەری ساڵە ئەمشەو تەمەن، هەنگاوێ تر هەڵئەتووتێ
کزەی بادێ ، شار خامۆشە ، چراکەم کز .. کز ئەسووتێ
پەسارم سارد ، شەو تاریکە ، ئەستێرەش نووستوون لەهەورا
درەختەکان هەڵئەلەرزن ، کەژ ئەگری لەچاوی بەفرا
ڕوحم بەخامەدا ئەڕژێ و ، عەشقت شیعرێ لەکۆش ئەگرێ
تەنیاو بێ دەنگ هەڵکورماوم ، دڵم بۆ دیدارت ئەگرێ
سەری ساڵە ، ئەمشەو خەڵکی ، هیوا بۆ سایە ئەنێژن
بەبەژنی ئەم ساڵەیە نوێ یە ، بۆی ئاسوودەیی ئەڕێژن
منیش چرام کز ئەسووتێ و ، ئەمشەو شیعرم دەڕێژێ سۆز
گەرچی ناتگەمێ گلارەم ، بەڵام جەژنی ساڵت پیرۆز

1995
چەمچەماڵ

گۆرانی یەک
سۆراخ
شەوە.. خەمی چڕی شاریَ، دەستی سۆزی لەمل کردووم
شەوە.. هەژان هەر نازانم، ڕوحیانەتی بۆ کویَ بردووم
شەوە.. سیمای چەپەرێک و، شەقامیَ ڕەش ئاگای لێمە
هەراسانی چیت لیَ دەوێم، چ دۆزەخیَ ئەمشەو جێمە؟
ئەمشەو چی ژووانی شارە ، پەپوولەی ڕازی تیا ئەڕویَ
نەک هەر عاشقی ئەمشارە، هەتا گەڵاش بۆ با ئەدویَ
گریاوێکی چۆڕی ئەوین، تەنها منم ئەگریم.... ناکام
خۆم نەبیَ کەس دڵ و جەرگی بۆم ناسووتیَ و نایاتە لام
دەکوای گوڵم؟ کوانیگایە؟ گەرچی ئەمکوژیَ بەجاریَ؟
کوای تائەمشەو منیش چاوم، ڕوون بێتەوە بەدیداریَ؟
دەکوای ئاخر گلارەکەم بۆ لەم شیعرە گویَ نادەیتیَ
بیَ بەڵابی ، نەبا بمرم ئەمشەو ئەی بۆچی نامگەیتیَ؟

1995 چەمچەماڵ

10

دڵم پێش تۆ

هێندە خەمی تۆ پیرۆزەو
ئاوێزانی ڕوحم بووە
لێناگەڕێ ی لەپەسێوێ هەڵکورمێم و
تاوێ خەمیش بۆ خۆم بخۆم
هێندە دیدارت بە سۆزەو
زەردەی دەمتم خۆش ویستووە
لێناگەڕێ ی کەمێ بەخۆشما بڕوانم
پێش تۆ دڵم
دەریایەکی هێند بەرین بوو
خەمی هەموو شەپۆلێکی تیا شین ئەبوو
پێش تۆ دڵم..... هەوارێ بوو
بە پەرستگای گشت ڕێبوارێ غەمگین ئەبوو
پێش دڵم .... حەژمەتێ بوو
بۆ جیهانێ ئەکرایەوە
پێش دڵم .... ئاوازێ بوو

لەڕۆژهەڵات دائەگیرساو ،
لەڕۆژئاوا ئەتوایەوە
پێش تۆ دڵم ..... دارستانی کوێستانێ بوو
چەم و جریوەو بای تیابوو
پێش تۆ دڵم .... ئاسمانێ بوو
خوای تێدابوو
کەتۆم خۆش ویست
بووی بەڕازێ لەدەروونما و ، گۆشە گیربووی
خەمی خۆم و ، دەریاو ، جیهانم لەیادکرد
هەر خەمی تۆ بووبە ئاشنای هەمیشەییم
لەمەملەکەت دابڕام و ، تەنها نیگای چاوی ڕەشت
بوو بو خەمی وەنەوشەییم
پەپوولەکەم.....
پێش تۆ دڵم زۆر گەورە بوو
کەتۆ هاتی جیهانێکت لەدڵمدا ئاوارەکرد
بووی بەخانەخوێ و دانیشتی
هەر نەوەستای هەتا جێگەی خواشت تەنگ کرد

1994

11

گۆرانی یەک
کوانیگایەک؟

ئەمشەو هانام هەراسانی دەریای شیعری مەنگم ئەکا
ئەمشەو غوربەت مێخی مەرگێ لەتەوێڵی ڕەنگم ئەدا

دە ئاستەمێ نووری تۆ کوا؟ تووری دڵم چاوەڕێ یە
مووسای شیعرم لێرەش شەیدای ڕەهێڵەیەکی ئەوێ یە

بیرت ئەکەم کوا نیگایە ؟ ناخم ڕووگەی ئەشکی سوورە
موغی چاوم نێت و نوێژی عەشقی ئاشقێکی دوورە

دوور لەخەمی وولاتەکەم، ئاوێزانی غوربەت و ژان
هەی ساماڵی شاری دڵم... سۆزێ بانەمکوژێ هەژان

کوا نیگایە ؟ خاچی ئەمشەو ، دواهەناسەم پێ ئەڕێژێ
غوربەتم تابووتی ئەشکەو ، خۆم و هۆنراوەم ئەنێژێ

کوا نیگایە ؟ سۆزێ نەشمیل ، هەناسەیەکت با لەڕووم
هەتا بەتوورو خاچەوە ئەمشەو نەڵێم بێ هوودە چووم

1998
ئەڵمانیا

توور : ئەو کێوەیە یان ئەو چیایە کەئافرەتان خۆڵەکەی بەکاردەهێنن بۆ ڕازاندنەوەی چاویان

12

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

نهێنی

پێیان ووتی هێندە ویستت ئەو شاعیرە
بۆ دیدارت ڕێگە بکوتێ
لەهەناسەی سەرنجێکا بۆ بسسوتێ
ئەها .... ئەبینی ئەمێستا
هەراسانەو ..... لێلتا نەلوا 1
فەرامۆشت ئەکاو .... ئەڕوا
پێیان ووتی هێندە بەنیگای ئەو چاوە
خەمی شیعرت

لەدەروونی ئەو شاعیرە شەیدایەی خۆتا هەڵچنی و
نمە ... نمەی شەرمی جوانت بەسەر سیمایا داچۆڕی
ئەها .... ببینە بێزارەو ، ناچاربوو دڵی لێت گۆڕی
بەهەش بن ئازاریان داوی
من نەبووم و تۆش لەشەرما بەبێ وەڵام هەڵکورماوی
ئەرێ گلارەم پێم ناڵێ ی
ئەم دزێوانە بۆنی کام عاشقۆکەمان پێوەکەن ؟
وابەئەگریجەی ئاڵۆزی پەسێوی تەشەرمان ئەدەن
کزەی جەرگم ..... پێیان بڵێ ئەو شاعیرە
ئەوەند بەعەشقێ نهێنی خۆشی ویستووم
ئێستاش هەرچەند ئەڵقەی زێڕی دەستگیرانیی لەدەست کردووم
چەندین ڕازمان بەنهێنی ئەدرکێنین
هێشتا دەستمان بە نهێنی بەدەستی یەکدا ئەلکێنین
پییان بڵی وامەزانن بۆ دیدارم یاخی ئەبێ
ئەو ئێستاکەش ..... نەدەرگایێ
نەکۆڵان و..... نەدرەختێ
پێنازانن کەدێ وەختێ
پێیان بڵێ .... ئەو شاعیرە ئێستاش بۆ ڕەشێتی چاوم

شیعری شیرینە وەک ڕەزێ
ئەو شاعیرە زۆر بەنهێنی دێ بۆ لام
حەزیش ئەکا هەتاکو لەخواشم بدزێ

1995
چەمچەماڵ

13

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

گۆرانی یەک
نامۆیی
هۆ پەپوولە شەرمنەکەی باخی شیعرو ووشەی هێشووم
ڕەنگە بمرم و نەتگەمێ، بۆدوا جار لە چاوتا نەنووم

بڵێ ی ئەم شارە نامۆیە نەسووتێنێ لێوی تاسەم
چرای سۆزم نەخنکێنێ و لانەوازی کا هەناسەم

ئاخر نە سیمای ڕووباری عەشقی چاو ڕەشی تیا ئەڕوا
نەلە مەملەکەتی ئاسۆی حەزێ چاوی نیگا ئەشوا

نەئەستێرە ڕەنگت ئەگرێ و.. نەباران بۆنی تۆی لێدێ
نەئەم شارە ئاوێنەتە و .... نەهەورێ لەلای تۆوە دێ

بڵێ ی عەشق جارێکی دی ... بەخانەخوێ ی چاوتم بکا
وەکو جارانی ڕۆژانە .... بەدەرویێشی ناوتم بکا

خۆ گەر عەشق وای کردەوە ... نەمردم و بتبینمەوە
ئیدی هەرگیز کفر ئەبێ ... بۆ چرکەیە لێت نابمەوە
ئەڵمانیا 1998

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

گۆرانی یەک

خانەقای عەشق

لەخانەقای ڕوونی عەشقێ ئەمپەرستی جاویدانی
واژووت گەواهی خەڵوەتە نەبەی سوژدەی پەشیمانی
سۆزێ.... موریدی ئەم ڕێ یە میحرابی خەڵوەت بەرنادا
ئاوڕێ .... هەورازی خەیاڵ بەدیوانی عەشق ناگا
وات دەزانی گڕی تاسەی مێژووی دڵم لێ ئەکوژی
ئەی نەتزانی گەر جێم بێڵی مەغریبێ لە ڕوحتا ئەژی
تەمەن شەوگارێ ئەناسێ نیگای عەشق ئەتۆرێنێ
مەغریبێ گومڕاییت ئەکا ، مەملەکەتێ ئەدۆڕێنێ
کێ پێ ی ووتی .. زیکری وەهمێ تەریقەتی عەشقی پێ یە
نەتدەزانی خەیاڵی وا ئاستانەی سەرابی لێ یە
موردێکی خانەقابووی عەشق دروودی بۆ هانی
کەچی خەونێ هەوری ڕازی شاری ژووانی ڕەنجانی
لەپای زۆنگاوێکا هاتی... زرێبارێ مێژووت بەخشی
ئیدی گومان ناکەم لێوی تاڵی پەشیمانی ئەمژی

1998 ئەڵمانیا

واژوو : ئیمزا
گەواهی : شایەتی . گەواە : شایەت
ئاستانە : یەکەم سەرچاوەی دەست پێ کردن ، یان سەرچاوەی با

15

ئەو شیعرانەی تۆ ئەوبینن

گۆرانی یەک

مژدانە

کە ئێواران دێ ی ئەبارێ ی، وەکو هەوری بەهارانێ
خاک بەرامەی عەشق ئەگرێ ، شار ئەبێتە چراخانێ

دێیت و چرپەی هەنگاوەکان گەڵای لارێ ڕائەمووسێ
دێیت و سروەی تامەزرۆیی چیرۆکی ڕازێ ئەنووسێ

دێیت و چۆڕ چۆڕ گەورە ئەبی چوون خواوەندی خۆشەویستی
ئەبم بەپێکێ شێتانەی لێوان لێو لە گڕووی مەستی

جار جار ئەبم بەقردێلەو ، پرچی تەڕت ڕائەمووسم
جار جار ئەبم بەخامەیە شیعری شوێن پێی تۆ ئەنووسم

دێیت و ڕوحی سنۆبەرییم بەرامەی باڵای تۆ ئەگرێ
دێیت و ئەبم بەماچە حەز لەجوانی تۆوە گوڵ ئەگرێ

دێیت و مژدانەی سەرنجت لەگۆڕێئەنێ هەراسانی
دڵم ڕوون بۆوە گلارەم بێ چاوێنی بێ چەند جوانی

2005نەرویج

16

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

بۆچوونێ بۆ خۆشەویستی

لێت نەگۆڕێ
لێت نەگۆڕێ کێت خۆش ئەوێ
ئەو ناوبانگەی تێیدا ئەژی
شاعیر زۆر جار نایخواتەوە بەسەرنجی تەنها چۆڕێ
تۆ لەناوبانگ ئەترسیت و
من لەنغرۆ بوونی عەشق
تۆ لە زۆنگی دەم ئەترسی و
من بۆ پرسەی ئەو دەمانە خۆشم ئەوێ ی
لێت نەگۆڕێ کێت خۆش ئەوێ
نیگارێ نیم پێوەند ئاسا چوار چێوەیە لەخۆم بگرم
پاییزێ نیم
لەگەڵ مردنی گەڵادا ..... خۆشم بمرم

شاعیر سەیرە ..... وولاتێکی بێ سنوورە
شاعیر زۆر جار لەتۆنەبێ
لەمەملەکەت .... لەگوڵ .... لەشەو ...
لەئەستێرە .... لەسروشت و ... لەباش دوورە
شاعیر جارجار بڵندگۆیەو بەگەردوونا
بانگەوازی پێناسی میللەتێک ئەدا
جارجارێکیش گۆچانێکە
بەئەنگوستی سواڵکەرێکی ڕیش چەرموودا
لەدەرگای گشت ماڵێ ئەدا
جارجار ڕۆژەو
فەرهەنگێ پەیامی ووشەی داگیرساوە
جارجار شەوە ..... یا مۆمێکی ڕوح سووتاوە
شاعیر زۆرجار سەنگەرێکە .... تێکۆشەرێ لای میوانە
جارجار تەوقەو ... گوڵ بەریەخەی
پرچ و سینگی دەستگیرانە
جارجار بێ دەنگ .... بێ دەنگ.... بێ دەنگ
لەپەساری ژووانێکا
بۆڵێ فرمێسکی ئەوەرێ و
لەچاوەڕوانیا ئەمرێ

جارجارێ (با) ش لەپەنای شیعرێ هەتیویا ئێشک ئەگرێ
لێت نەگۆڕی
تۆ ئەتوانی خۆشت بوێم ؟
جارگۆچانم ...
جار پەیام و ... جار پیرۆزم
جار تەوقەم و ... جارجار وەکو پێغەمبەرێ
جار عاشق و ....
جار دەروونی شەوەزەنگ و ... مۆمێ کزو...
جارجارێکیش وەک سەنگەرێ
جار جار شیعریش لەخاچمەداو
هێشتا ڕوحم لێ ی ناتۆرێ
ئیدی ئێستا
ئەزانی تۆ کێت خۆش ئەوێ؟
لێت نەگۆڕی .... لێت نەگۆڕێ

1994 چەمچەماڵ

17

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

پێشبینی شێتی

ئەمزانی گەر خۆشم بوێ ی
کودەتایە ڕدێن چەرموو
ئەم سروشتە ئەگرێتە خۆی
چیدی گەلا دواسەرنجی ناکوژێتەوە لەوەرینا
شارەکان دێن
لەوولاتی لەشی تۆوە پشکۆ ئەگرن
کانی یەکان لەچاوە ڕەشەکانتەوە مژدە ئەگرن
مێژوو لەتۆوە ئەنووسرێ
ئەزەل ئەبێ بەخەمی تۆ
ڕۆمانەکان ... لەعەشقی تۆدا پێ ئەگرن
مانگ لەپرچی تۆوە هەڵدێ
هەر لەشیرە مژینەوە

مناڵەکان وانەی عەشق لەبەر ئەکەن
فریشتەکان گوڵی خەندەت لەسەر ئەکەن
خۆر لەگۆنای تۆوە ئەگرێ
هەور لەبۆنی هەناسەی تۆوە ئەپشکوێ
خاک لەماچی شوێن پێ ی تۆوە گەنم ئەگرێ
ڕەز بەسەر لوتکەی سینەتا پەڵە ئەدا
دارستان بەسەر گومەتی شانی تۆدا چرۆ ئەکا
(با) لەدڵی سەرنجی تۆوە ترنگ ئەدا
ئای ی شیرینە پیرۆزی یەکە
ئەمزانی گەر خۆشم بوێ ی
عەشقێ ئەبێ بەتاقانە وەرزی ساڵ و
دێ .... یاساکان بەئەرخەوانی حەزی تۆ ئەناسێنێ
ئاوێزانی ووشەی نەرم و ...
جاویدانی پێغەمبەرەکانت ئەکا
درود لەتۆ .... ڕووگە لەتۆ ....
نوێژ لەتۆوە دەست پێ ئەکا
تێکەڵاوی بانگەوازی مەلا ئەبی
لەگەڵ زەنگی کەنیسەیا دێتە بەر گوێ
نۆتەیە دی لەساماڵی مۆسیقاوە دائەگیرسێ

ئەرژێیتە ناو وانەکانی خوێندنەوە
تابدوێ پیتی نوێ ئەڕوێ
ئای .... شیرینە پیرۆزی یەکە
ئەمزانی گەر خۆشم بوێ ی
بەسەر تەوێڵی عەشقێکا... ئەتکەم بەفیردۆسێ گەش و
خۆشم بەشێت
ئەتکەم بەڕازێ نەمرو ..... خۆشم بەشێت
ئەتکەم بەدەریایە حەزو .... خۆشم بەشێت
ئەتکەم بەئاستانەی خولیاو ... خۆشم بەشێت
ئەتکەم بەماچێ ئەفسوون و .... خۆشم بەشێت
ئەتکەم بەپێکێ فێنک و ..... خۆشم بە شێت
ئەتکەم بەخەرمانێ شیعر و..... خۆشم بەشێت
ئەتکەم بەئاونگێ نازو ..... خۆشم بەشێت
ئەتکەم بەخوایە بەسۆزو .... خۆشم بەشێت

2004 نەرویج

18

ئەوشیعرانەی تۆ ئەبینن

ئەمشەو شیعرێکی وئەتدزن

زنەی شیعرم
ئەمشەو خەمی ئەم جیهانە ئەگرمە خۆم
ئەمشەو وەرە دەروونمەوە
خۆت حەشاردە لەچاوانەی
لەپارێزن بۆ دزینی نیگایەکت
خۆت نامۆکە ئالەو بایەی
دێت و ئەچێ .... بۆ ڕامووسانێکی لێوت
ئاخر ئەمشەو
لەژێر لێوی کام شیعرما بتشارمەوە
سا هۆ ڕووگەی تاهەتایی
هۆ نم .. نمی پەیف و شیعرم
هۆ ئاستانەی نووری خوایی

ئاخر ئەمشەو
(با) ش دێ و .... ئەتبا
تریفەش دێ و ..... ڕژدیم ئەبا
ئەستێرەش دێ و .... نیگات ئەبا
وەرە ئەمشەو
چاوت لەشیعرم ئاڵێنەو
سەرت لەسەر سینەم دانێ
قژت تێکەڵ هەناسەم کە و
پەنجەت لەنێو دەست بنێ
ئەمشەو شیعرێکی زۆر جوانی
ترسم هەیە .... مانگ بێ و ...بتبا
ئەستێرە بێ و ..... ماچت بکا
هەورێ هەنیەی تەڕت بمژێ
بایە.... خۆی بە هاوڕێت بک
هۆ تریفەی شۆخی شیعرم
ئەمشەو شیعرێکی زۆر جوانی
ئەها دیوتە
خشپەی (با) دێ و
ئەستێرەکان دەستیان لێدە

ئەها دیوتە
مانگ لەپەنای تۆوە کپە
ئەمشەو وەرە دەروونمەوە
(مەڵێ شاعیر دڵی شێتەو چاوی برسی
مەڵێ شاعیر بۆ لەدزینم ئەترسی؟)
ئەمشە بێگومانم لێرە
لێمت ئەتدزن _ با _ و ئەستێرە

چەمچەماڵ 1996

19

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

پێوانە

خۆشم ئەوێ ی
هێندەی خەمی شۆڕە شیعرێ
کاتێ لەمیحرابی ژووانا
خەرمانی حەزی گوڵ ئەگرێ
خۆشم ئەوێ ی
هێندەی ڕەشیی کلوە بەفرێ
کەسالآنێکە تامەزرۆم
لەو ئاسمانە بێتە خوارێ
خۆشم ئەوێ ی
زۆرنا
هێندەی دانە ژمارەی ئەستێرەکان

دووبارتەقاش بەکەمەری پیرە چیایە
زۆرنا .... هێندەی بڕوای داپیرە گەورەکەم
بەنووشتەکەی لاجانگییەوە
کەنهێنی گەنجی و پیرێتی لەلایە
خۆشم ئەوێ ی
زۆرنا .... هێندەی پیرۆزیی دار سنۆبەرێ
کاتێ هێمن ... هێمن .... هێمن
لەووڵاتما باڵا ئەگرێ
خۆشم ئەوێ ی
هێندەی ئاسۆی زەردەخەنەی ڕووی منالێ
زۆرنا .... هێندەی ڕەنگی هەر چوار
وەرزە نەشمیلەکەی ساڵێ
زۆرنا ..... هێندەی تامەزرۆیی
گوڵەگەنمێ لۆ بارانێ .... خۆشم ئەوێ ی
هێندەی خۆت ئارەزووت لێ بێ
خۆشم بوێ ی ..... خۆشم ئەوێ ی

2005
نەرویج

20

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

دوو برینە شیعر

_ 1 _

تۆ لەم برینەی من گەڕێ
سەردەمانێ (ڤان کوخێ) بوو
پشکۆی عەشقێکی ئەبەدی لەبەرۆکی سروشت ئەدا
لەچوارچێوەی تابلۆیەکدا
سەرشێتانە بوو بە کوژەکەی سەر سنگی
عەشقی (ڕاشیلی) سۆزانی
چی بۆبەرێ ؟؟؟
تابلۆی زستان .... یاشەو ....وەیان
تابلۆی لەدڵا شیرینی هەژارانی
گوێ ی خۆی بڕی و .... بەدیاری بۆ کچەی هانی

ئیدی لەبەرچی سەرسامی و .... بۆ ئێشی برینم ئەگری
زیاتر لەوەی سەدای عەشقم بۆ چڕیوی
چیم بۆ کردووی ؟ !
هەربەتەنها گشت ناو لەپم بۆ بڕیوی

_ 2 _

لێم ببوورە
دەستی ڕاستم دانا لژێر ڕەحمەتی ئەو چەقۆ تیژەو ...
بەکامی دڵی لەتی کرد
دەستی چەپم لەو قوربانی یە بێ بەش کرد
لێم ببوورە .... من چەپ لەرم
ووتم چەپم لەناو خوێنی برینێکا بتلێنمەوە
ترسم هەبوو
چیدی نەتوانم شیعرێ بۆ چاوەکانت بنووسمەوە

1995 چەمچەماڵ

ڤان کوخ : نیگارکێشی بەناوبانگی هۆڵەندی 1853_ 1890

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

دوودڵۆپە خەم

1

ڕاسپاردە

پێی بڵێن هات
هات و کەسێ
نەبوو یەک دوو گەمەو نازی لەگەڵ بکات
کەسێ نەبوو
گوێ ی لەم سیعرە تازەیەی بێ
کەسێ نەبوو لێوی بەسەرنجی تەڕکات
کەسێ نەبوو دوو ووتەی خۆشی بۆ بکات
وەک تەنیا هات
بەدڵشکاوی ڕۆیەوە

پێ ی بڵێن خۆزگە ئەتبینی
(گاور بەزیی پیادەهات)

2

بەفرێکی تر

بەفرە بارێ
هێدی ...... هێدی
(ئۆسلۆ) ئەبێ بەبووکێک و
پرچەکانی لەژێر کزەی سەرمادایە
ئای ی ی ، گلارەم چەند جوان ئەبوون !
ئەگەر وەکو چاوەکانت
(ئۆسلۆ) و بەفریش ڕەش بوونایە

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

21

بەفرمانی خۆشەویستی

بەفرمانی خۆشەویستی
تۆش وەکو من
بەعەشقێکی شێتانەوە
لەمیحرابا دەست نوێژ ئەگری و
ئەبێ ئەم شیعرە نەشمیلەم بپەرستی
بەفرمانی خۆشەویستی
ئایەتی ڕازێ لەبەرکەو
تۆش وەکو من
لەنێوانی دای‌ڕان و هاتنەوەی ڕوحا بەیدەستی
بەفرمانی خۆشەویستی
تۆش وەکو من بۆ ئەبەدی
ئیدی نەخەمی تەنیای و
ئیدی نەچیرۆکی دووری و

نەکڕووزەی دڵ ئەبیستی
بەفرمانی خۆشەویستی
هۆ کلوە بەفرە سپێ کەی چاوان ڕەژووم
هاتوومەوە تا لەسیمای پیرۆزیتا
نغرۆیی عەشق بکوژم
بەگرمانی خۆشەویستی
لەجەنگەڵی غوربەتەوە بەڕێ کەوتووم
تالەدیداری پاکتەوە
شیلەی ماچ و
پەیفی کوردی گەش هەڵمژم

1999
نەرویج

22

نیشتمان

نیشتمانم .. چ پیرۆزی ، لەئاسۆتا کە ڕۆژ هەڵدێ
چ نەشمیلی ، کەشەوگاران لەڕوحتا (با) ئارام ئەگرێ

نیشتمانم ... بەئاڵایە شەرمنەوە ، چ نازداری ، پەری خانی
ئەدوێ ی نێرگز کۆڕ ئەبەستن ... سۆز ئەڕێژن بەگۆرانی

نیشتمانم ... هێندە جوانی بێ گومانم لەدەروونتا
وەک سەرنجی شۆڕە ژنێ ، خوابوونی هەیە لەبوونتا

ئاخ بۆ نازی کازیوەی تۆ ، ئای بۆ شۆڕەبی بارانت
ئاخ بۆ گەڵای پاییزانت ، ئاخ بۆ کەژی بەهارانت

ئای بۆ سیمای خۆر ئاوابوون ، بۆنی عەشقت لێ ئەباری
لای من ئەبووی بەخاتووزین ، بەداستانی ئەوینداری

بەترۆپکی خەمێکەوە گەزۆی ماچی ..... چ شیرینی
نیشتمانم ... تۆهەنگوینی .. تۆ هەنگوینی ، تۆهەنگوینی

2005 نەرویج

23

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

کە

1

کەدێمەوە چەند بەخشندەی
جووتێ مۆمی ڕوح داگیرساو
ئاگردانێ دەروونی سوور ،
ماڵێ پڕ لەخۆشەویستی
هەستێ بەرامەی سێو ئەگرێ
ئەو چاوانە لەنێوانی
دووهێڵی ڕەشی قەترانی
تامەزرۆی لەنجەی دیدارە
دوو ژیلەمۆی ئەو لێوانە
گوڵە گەنمی ماچ ئەگرێ

چاوەڕوانی و بەنیگایە پڕ لە ئەفسوون
ئەڵێ ی شێتە گەڕایتەوە؟
بیرم کردی هێندەی گەردوون
ئیدی من و شەکرە شیعر
بریا ئەبووین بەپشکۆی گڕ

2

کەبەئاگام خۆشم ئەوێ ی
وەک ڕەسەنیی نیشتمانم
کەمەستیشم
دەهێندەی دی خۆشم ئەوێ ی
ئەبی بەگوڵ ..... بەسێوە ژن
ئەبی بە (با)
چی بێ لەتۆ شاراوە بێ
لەپێکێکا ئەبی بەخوا

نەرویج 2005

24

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

گۆرانی یەک

پێناسە

ئەمشەو جارێ زویرم کە و ..... جارێکی دی ماچم بەرێ
ئەمشەو تاوێ هەناسەم بەو ..... تاوێ دی بڕۆ لێم گەڕی

بیناییم بەو عەیارانەش .... بریینێ بە لەدەروونما
ساتێ وون بەو ساتێکی دی ... ئەستێرە لەگەردوونما

مەستانە بێ و لەپێکێکا ، سوور هەڵگەڕێ وەک لێوانت
مەهێڵە شین بی لەلێوماو .... بمدەرە زەردەی چاوانت

بەنەخشەو هێڵی دەستم بەو .... ئاگر بنێ بەڕێگاما
تاوێ خاچم بۆ هەڵواسە و .... ساتێ بنووم لەئاراما

ئەمشەو باخەرمانەی ڕاز بێ .... جارێ دی بۆنی مردن بێ
عەشق وێرانەیە گوڵم .... کاتێ بێ خەندەو بێ خەم بێ

من ، هەناسەو کزەی جەرگم ، عەشق واشیرین ئەبینم
لەگۆڕم نێ و ، جارێکی دی بێرە جووڵەو هاژەی خوێنم

نەرویج 2005

25

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینم

ماچە با

(با) عاشقێکی توورەیە
دوێنێ بینیم
بەتەنها یەک چاوترووکان

لەزێوەری پرچەکانت
کودەتایەکی هەڵگیرسان

(با) عاشقێکی گەورەیە
لای تۆ ڕۆیی ... لەباڵای ئەو دارە ئاڵا
هەرچاوترووکانێ ئەبوو
کەبەجێی هێشت
هەزارەها چرۆ مناڵەی گرتبوو

(با) عاشقێ بەڕەوشتە
بەهەشتی سێوی تۆی دیوە
کەچی هێشتا
خۆی کەسێ نەگۆڕیوە

(با) عاشقێکی بەجەرگە
چەندەها جار بەگەرووی تۆدا ڕۆچووە
کەچی هێشتا
ویزەی دێ و خۆی نەکوشتووە

(با) عاشقێکی پیرۆزە
پەنجە ..... پەنجە
لەشیلاوی کێڵگەی لەشی تۆی مژیوە
کەچی هێشتا
کەسێ وەکو خوا نەیدیوە

نەرویج 2005

26

<u>ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن</u>

نێرگزە شیعری یەکان
1 _
تۆ بباری ی ....
ئەندێشەم پەنجەی نوێ ئەگرێ
تاباری ی ....
خواش نەخوازێ .... ئەم عەشقەمان ئەژی و ... نامرێ
2_
ئەرژێمە ناو مەملەکەتی شیعرێکەوەو
لەگەڵ بەرامەی بارانی ئاسۆی عەشقێ
کێڵگەکانی لەشی نەرمت ئەخۆمەوە
باچیتر لەناو دەروونتا
بۆ گوزەرم سنوور نەبێ
دێم وەک ئەستێرەی سەر ساڵێ
ئاوێزانی ڕوحی سنۆبەرت ئەکەم
ئیدی هەرگیز خوای عەشق لێمان دوور نابێ

3_
هەربەتەنها ئەو دەمانەی
بۆ چاوەکانت ئەنووسیّ ... پەنجەکانم خۆشەویستن
دەنا ئیتر باهەڵوەریێن
کەئەجوولێن .... یا ڕائەکشێن
یا کەداوی پێڵاوەکانم ئەبەستن

4_
گەر وەک خولیای
ناو بێستانی ماچەکانت .... پڕ لەئاوە
گەر وەک خەوی
سەر ترۆپکی سینەی نەرمت ..... پڕ گوڵاوە
گەر وەک چرپەی
توانەوەی ڕەشایی ئەو جووتە چاوە
پڕە لەشیلەی هۆنراوە
وەرە لەناو دەستەکانتا .... لەخاچمدە لەمەو دواوە

نەرویج 2005

27

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن
گۆرانی یەک
پاییزانیّ

ئەو ڕۆژانەی بیّ تۆیی بوون ، کوژەکەی خاچیّ تەزیو بووم
ئەو شەوانەی تۆ لیّم دووربووی ، گۆرانی یەکی هەتیو بووم

نەچێژی ماچیّ ئەینۆشیم .... نەئاڵوویی پێکیّ نیگا
نەپەنجەم دیلی پرچت بوون ، نە بۆڵی شیعرێکم پێت دا

ئای خەزانە تەمەن بیّ تۆ .... بۆی سووتانی پەپوولەی دیّ
ئای (دووماتە) * گوڵی ساوای هەناسەیە بیّ تۆ بمریّ

دڵم ئەیووت پاییزانیّ ، چراخانی و دیّ ی ئەباریّ ی
دیّ ی بەسۆزی ، جارێکی دی لەئاواییما ناتاریّ ی

پاییزانێ کەبۆی مەرگی گەڵا ناسۆرێ بەسوێ یە
دێ ی دڵم هەڵئەگریتەوە، پشکۆیەکی کەنار ڕێ یە

دێ ی بەزەردەو ئافرۆدیتی ، خەمی عەشقم ئەکەی بەبووک
دێ ی ئەبیتە دەنگ و گیان و ... هەناسەیەکی ئێسک سووک

نەرویج 2005
دوومات : کارەساتی گەورەو جەرگ بڕ *

28

ئەو شیعرانەی تۆ ئەبینن

گوڵە گەنم

هۆ ئایەتی نووری قەدەر
خۆتۆ ئاوێستای گڕ نەبووی ؟
لەناو ڕوحی زەردەشتیما .... هاتی میحرابت ڕامووسی
هۆ گلارەی ئاستانەی عەشق
خۆ تۆ بێستوونی کەل نەبووی ؟
هاتی لەڕۆخانەی حەزما .... داستانی دروودت نووسی
وەرە ئاخر ئاهورمازای شۆخی شیعرم
ئەمشەو وەکو پەپوولەیە
لەئامێزی خامەی ووشەما چاولێک نێ
هۆخاتووزین
لەم ئێوارە ڕموزنی یەی ڕێ ی تەمەنە تینووەدا
خۆت و، خامەو ، پەیڤ و ، تاسە
چۆڕێ حەزی ماچم بەنێ
ئایی ی گلارەم

کەی لەڕژدی ئەم شەوگارە ناسۆرانە ....
لەخۆر ئاوابوونی هەتیو ....
لەقۆزاخە سڕبووەکانی ئاوەزمان .....
پاک ئەبینەوە گلارەم
ئای ی ی ... چ مردنێکی تەمەن درێژە ... ئەم ڕمووزنی ژیانە
ئەچۆڕێینە فەنا بوونی غوربەتەوە
چاوەکانمان هەڵئەوەرێن و ..... فەنا بوون هەر گمەی دێ
مەڕۆ ....
مەڕۆ .... تاپەنجەم لێڵایی دانەهاتووە
بالەژێی شیلاوی پیتە سەوزەکانا شیعرێکت بۆ بخوێنمەوە
باگریانێ بەبێ دەنگی بەسەر دارە ڕووتەکانی
ئەمشارەدا بپرژێنم
با خەمێ دی بنووسنمەوە
مەڕۆ ....
مەڕۆ ... بادیسان قیامەتی فەنا بوونم لێ هەڵنەسێ
فەنا بوون لەتۆو .... لەم عەسرە
لەنەژادو .... خۆشەویستی
هەر دوێنێ بوو .... لەڕوحی پەپوولە ئاسای

فیردۆسە پاکیزەکانی خاکی عەشق جیا بووینەوە
ئەمێستا ناکرێ بێ سۆزی ئەندێشاوی
گلۆری ناو چەمی تاڵی مەرگە وەڕە پەستەکان بین
ناکرێ زنەی دەنگ بێ چۆڕ بێ
وەرە .... ئاخر گەڵە گەنم
کەتۆ هاتییە دڵمەوە
بینیت مێژوو ... بەڕێ یەکی دیا ڕژا
بینیت باران .... بەئاوازێ نوێ وە باری
بینیت زمانێ دی پژا
بینیت ئەستێرە کۆچیان کرد .... لەمەداری جێ سەنگییانا
بینیت هەموو نیوەشەوێ .... مانگ لە پەنجەرەی ژوورەکەت
مشتێ ئۆخەی کازیوەیی لێ دائەنا
وەرە دەی هۆ گوڵە گەنم
تۆ لەسنووری ئەم عەشقە بێیتە دەرێ
مناڵەکان لەناو لەپی گەمەیەکدا وونت ئەکەن
داری سینگەت بۆنی سێوی لێ ناپرژێ
چیدی کچان ڕژدیت نابەن .... هەنگاوەکانت ئەوەرێن
وەرە ئاخر گوڵەگەنم

تا نەرمتر خۆشم بوێ ی
سۆمای حەزی مەملەکەتی شیعرەکانم
شۆخانەتر ... منالآنی گەورە ئەبن
تابەهارانەتر پشکۆی لێوەکانت ڕابمووسم
نهێنی ژێر زمانی ترێ ی ڕەزەکان
مەستانەتر خولیا ئەگرن
وەرە ئاخر گوڵەگەنم
تاگەرمتر خۆشم بوێ ی
هەژارێ بێ نەوانابێ
پێکێ وەنەوز نایباتەوە
هەرچی هەیە لەم گەردوونە....... بەخواشەوە وائەزانن
هەزارەها کێڵگەی خۆرم لەژێر دەستە
شینترین دەریا لەخاکی منا ئەژێ
نازانن چۆنن ....
تاگەرمتر خۆشم بوێ ی لەم عەشقەدا
دڵم کۆیلەو ..... کۆیلانەتر دائەهەژێ

نەرویج 2005

کورتەیەک لەژیانی شاعیر

ناو : سالار جەوهەر

لەساڵی 1972 لەچەمچەماڵ لەگەڕەکی سەرشەقام لەدایک بووە

لەساڵی 1988 جیهانی پڕ لەسۆزی شیعر لەئامێزی گرتووە

لەساڵی 1994 پەیمانگای مەڵبەندی مامۆستایانی سلێمانی تەواو کردووە

ئێستا لە وولاتی نەرویج نیشتە جێ یە